

Samfundet at gribe ind her og tilvejebringe en Afgørelse i Sagen ved en objektiv Overvejelse og Afgørelse af uvildige Mænd. Det er det, dette Forslag gaar ud paa, og jeg anbefaler det til det høje Tings Velvillie.

Indenrigsministeren (Kragh): Den Institution til Mægling i Arbejdsstridigheder, som blev tilvejebragt ved Loven af 1910 om Udnævnelse af en Forligsmand; bragte den Debat, som havde staaet paa i en Snes Aar herhjemme om forskellige mere eller mindre tvungende Voldgiftsformer til Afgørelse af Arbejdsstridigheder, til at forstumme. Denne Debat havde i 90erne særlig koncentreret sig om det Bramsenske Forslag om Arbejdsretter og Enighedskamre, og naar Forligsmandsinstitutionens Tilblivelse bragte denne Debat til Ophør, kom det ikke mindst deraf, at den Maade, paa hvilken Forligsmanden udnævntes, nemlig gennem Indstilling fra den faste Voldgiftsret, var særdeles vel overvejet og var saaledes formet, at den vedkommende, som overtog det vanskelige Hverv at stifte Fred og mægle, paa Forhaand gik dertil med begge direkte interesserede Parter Tillid. I Bilagene til det Lovforslag, som den høje Rigsdag i indeværende Samling har behandlet angaaende Mægling i Arbejdsstridigheder, er redegjort for det udmærkede Arbejde, som Forligsinstitutionen gennem Aarene lige siden 1910 har udført, og som har medført, at Kravet om den tvungne Voldgift — et Krav, som hverken fra Arbejdsgiveres eller Arbejderes Side har fundet Tilslutning, heller ikke under de mange Arbejdsstridigheder, som vi har set i dette Land, navnlig gennem Krigsaarene — ikke er blevet bragt i Forgrunden i den offentlige Debat.

Jeg ser da saaledes paa Mæglingsinstitutionen, at dens Fortid vækker Tillid til, at den ogsaa i den kommende Tid paa fortrinlig, paa velsignelsesrig Maade, kan man sige, vil kunne gøre den Gerning, som den er sat til at røgte, og Regeringen nærer den alvorligste Frygt for, at et Lovforslag som det, her er forelagt, paa afgørende Maade vil svække Forligsinstitutionen, og Lovforslagets Princip: at fastsætte Arbejdsvilkaar ved Dom, ved en Afgørelse, overfor hvilken Parterne ikke har den endelige Indflydelse, og ved Straffeforanstaltninger til Sikring af Overholdelse af Domsvilkaarene, er ikke fremmede for den Arbejdsfred, vi alle ønsker. Det er derfor et Princip, som Regeringen maa tage Afstand fra. Vi tror ikke, at Arbejdsvilkaar, som skabes ved Voldgiftsdomme med tvungende Virk-

ning overfor Parterne, vil give den Ro, den blot nogenlunde Tilfredshed, som er en Nødvendighed for, at Arbejde kan tilvejebringes og dets Udførelse ske paa tilfredsstillende Maade. Liberalismens Tid har jo i Princippet anerkendt Retten til Lockout eller Strejke, og det, vi i de seneste Aar har staaet overfor i de forskellige Statsamfund, og som vi nu staaer overfor, er i Virkeligheden en Tilbagevenden til Lavsaanden i moderne Tilpasning.

Jeg skal ikke her komme ind paa Lovforslagets Enkeltheder, jeg skal kun udtale, at jeg ser paa Lovforslagets Formaal som anerkendelsesværdigt, men jeg mener ikke, at Midlet, som man vil bringe til Anvendelse for at naa dette Formaal, er berettiget. Jeg skal heller ikke efterforske Lovforslagets Motiver. Det ligger jo klart for Dagen, at det i første Række udspringer af et særdeles forstaaeligt Ønske om snarest muligt at bringe denne ødelæggende og ulykkebringende Situation til Afslutning. Men naturligvis har det ogsaa sin Rod i en forstaaelig Nervøsitet som Følge af den Maade, hvorpaa hele denne Sag har tilspidset sig, og jeg synes, at det, den høje Rigsdag da i denne Sammenhæng maa spørge om, er dette: Er der nu virkelig Grund til ud fra den foreliggende Situation og i Bedømmelsen af den at lade sig tvinge bort paa afgørende Maade fra den hidtil fulgte Vej til saadanne Sagers Behandling? Denne Vej er jo kortelig angivet derved, at Parterne selv har haft Stridens Afgørelse i deres Haand med Samfundsrepræsentanten som det mæglende Element og som Udtryk for Samfundets dybe Interesse i saadanne Spørgsmaals forsvarlige Afgørelse.

Jeg maa udtale som min Opfattelse, at jeg mener ikke, vi staaer i en saadan Tvangssituation, som de ærede Forslagsstillere aabenbart mener. Det maa ikke glemmes, at Tilvejebringelsen af Forligsinstitutionen faldt fuldt ud i Traad med Bevarelsen af Parternes Frihed til at træffe Afgørelse, og dog har Forligsinstitutionen haft en vis forhalende Virkning, derom kan der ikke være Tvivl; den har utvivlsomt formindsket Sandsynligheden for et positivt Resultat af de Forhaandsforhandlinger, der føres mellem Parterne. Denne Skyggeside ved Forligsinstitutionen opvejes, synes jeg, dog i nogen Grad ved det Hensyn til Almenvellet, som Mæglingen skaber Plads for, og den i alt Fald delvise Sikkerhed, som tilvejebringes for, at den overmægtige Part ikke slaar den undermægtige til Jorden paa en Maade, som ogsaa af Hensyn til Samfundet maa erkendes som ubillig. Nu siger man,